

Program wydarzeń towarzyszących:

sobota, 7 stycznia 2023, godz. 16.00

Wernisaż i oprowadzanie kuratorskie po wystawie oraz projekcja dwóch filmów:

LITURGIA, 2003, 27'; PORTRET Z LUSTREM, 2003, 23' z cyklu dokumentalnego

JERZY NOWOSIELSKI, zrealizowanego w latach 2003–2004 przez Stanisława Kubiaka

sobota, 21 stycznia 2023, godz. 12.00

Sesja poświęcona twórczości prof. Jerzego Nowosielskiego i Stanisława Niemczyka:

Krystyna Czerni – Największe dzieło sakralne Jerzego Nowosielskiego – polichromia kościoła pw. Ducha Świętego w Tychach

Leon Tarasewicz – Wspomnienie o Jerzym Nowosielskim

Robert Wojtecki – Stanisław Niemczyk – ALFABET

Wawrzyniec Jaworski – Wspomnienie o Stanisławie Niemczyku

wtorek, 21 lutego 2023, godz. 17.00

Projekcja filmu RETROSPEKCJA, 2004, 52',

z cyklu dokumentalnego JERZY NOWOSIELSKI w reżyserii Stanisława Kubiaka

Cykl wykładów o Jerzym Nowosielskim – dr Krystyna Czerni:

piątek, 17 lutego 2023, godz. 18.00

Między tradycją a awangardą. Bogactwo odwołań do sztuki dawnej w sztuce Jerzego Nowosielskiego

piątek, 17 marca 2023, godz. 18.00

Malarska „dwujęzyczność” Jerzego Nowosielskiego. Związki między abstrakcją a ikoną w monumentalnych projektach sakralnych

piątek, 14 kwietnia 2023, godz. 18.00

Malarz w piekle – Walka z manichejską wizją rzeczywistości w myśli i sztuce Jerzego Nowosielskiego

piątek, 12 maja 2023, godz. 18.00

Kłopot z Nowosielskim. Recepcja sztuki Jerzego Nowosielskiego w Polsce i na świecie

piątek, 16 czerwca 2023, godz. 18.00

Prace nad Katalogiem Sztuki Sakralnej Jerzego Nowosielskiego

sobota, 13 maja 2023, godz. 10.00–16.00

Zwiedzanie kościołów zaprojektowanych przez Stanisława Niemczyka

W czwartą rocznicę śmierci Stanisława Niemczyka zaplanowano objazd – zwiedzanie kościołów: Jezusa Chrystusa Odkupiciela w Czechowicach-Dziedzicach, Jana Pawła II w Pszczynie, Ducha Świętego w Tychach oraz św. Franciszka i św. Klary w Tychach, po których oprowadzał będzie Robert Wojtecki.

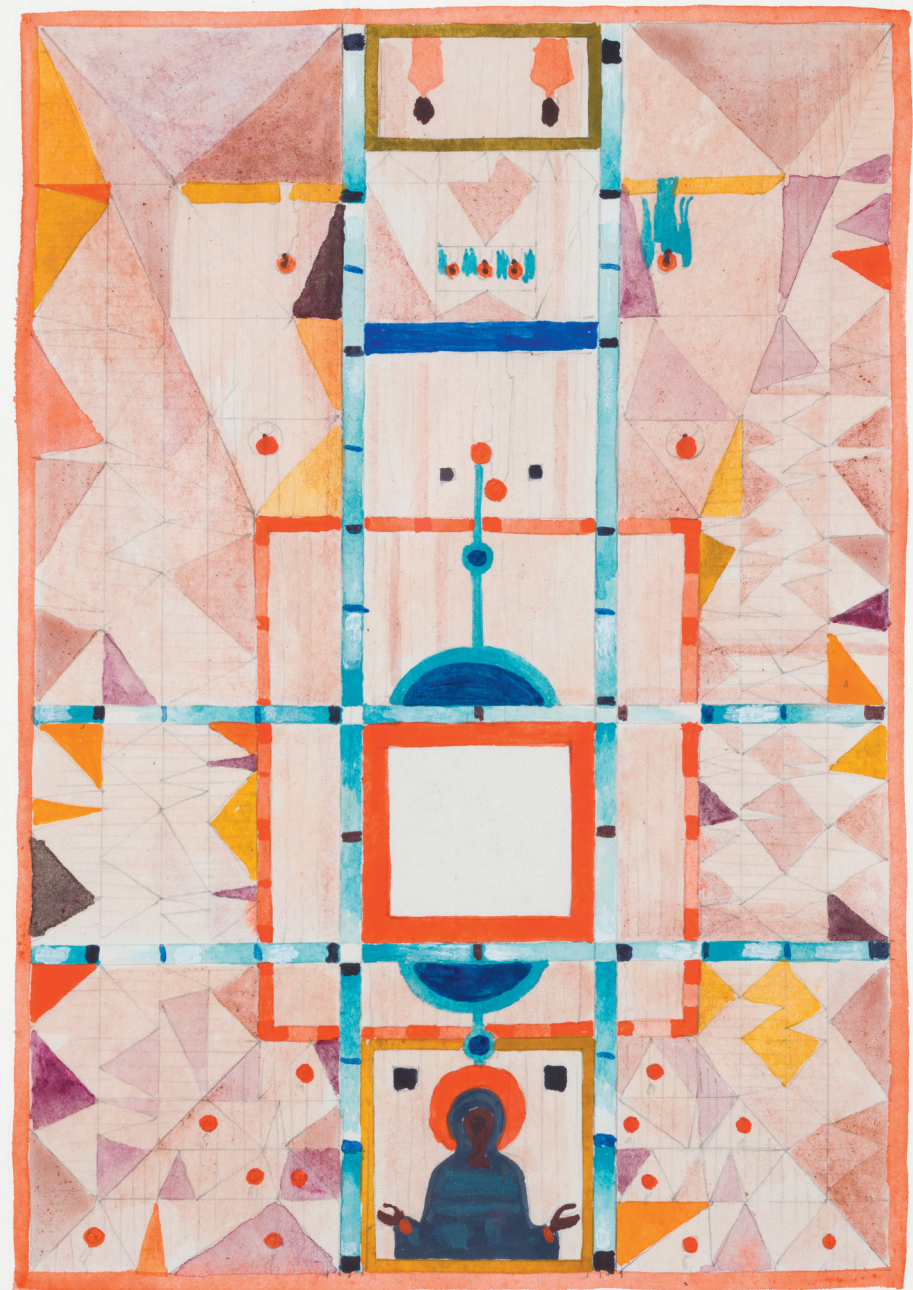
Daty wydarzeń mogą ulec zmianie, szczegóły na stronie: galeriabielska.pl

KRISTYNA CZERNI – historyczka sztuki, biografka Jerzego Nowosielskiego, autorka wielu książek o artyście i jego twórczości.

LEON TARASEWICZ – jeden z najważniejszych współczesnych malarzy, przyjaciel prof. Jerzego Nowosielskiego.

ROBERT WOJTECKI – architekt, kontynuator, wraz z żoną **Anną Niemczyk-Wojtecką**, działalności Biura Architektonicznego „ARS Architektura” założonego przez Stanisława Niemczyka.

WAWRZYNIEC JAWORSKI – franciszkanin, budowniczy kościoła św. Franciszka i św. Klary w Tychach.

J. N.
TYCHY

Galeria Bielska BWA zaprasza na otwarcie wystawy

JERZY NOWOSIELSKI I STANISŁAW NIEMCZYK SPOTKANIE

w sobotę 7 stycznia 2023 roku o godz. 16.00

Wystawa, otwierana w 100. rocznicę urodzin Jerzego Nowosielskiego, poświęcona jest spotkaniu wybitnego malarza i rysownika z architektem wizjonerem, w wyniku którego powstało niezwykle dzieło: kościół Ducha Świętego w Tychach, klejnot współczesnej architektury sakralnej. To Stanisław Niemczyk – projektując kościół, który zrewolucjonizował myślenie o przestrzeni sakralnej, był inicjatorem zaproszenia w 1982 roku Jerzego Nowosielskiego, prawosławnego malarza i profesora krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, znanego z monumentalnych malowideł w świątyniach różnych obrządków, do stworzenia programu ikonograficznego polichromii w kościele katolickim. Budynek kościoła Ducha Świętego w Tychach Żwakowie, zrealizowany w latach 1978–1982, ma formę olbrzymiego namiotu, którego ściany – pozbawione okien – wyłożone są wewnątrz surowymi deskami. Na ich powierzchni Jerzy Nowosielski osobiście namalował kilkadziesiąt przedstawień, tworzących całość – odnoszącą się do uniwersalnej symboliki chrześcijańskiej, rozumiałej zarówno dla katolików, jak i wyznawców prawosławia.

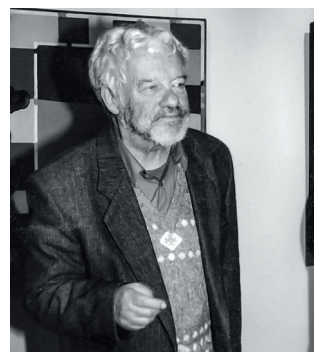
Wystawa zaprezentuje projekty polichromii Jerzego Nowosielskiego dla tyskiej świątyni oraz dla innych kościołów i cerkwi. Twórczość Stanisława Niemczyka przedstawiona będzie w postaci szkiców, rysunków i makiet, skonfrontowanych z fotografiami zrealizowanych budowli.

Kurator: Agata Smalcerz

Wystawa trwa do 26 lutego 2023 roku.

Galeria czynna od wtorku do niedzieli w godz. 10.00–18.00
43-300 Bielsko-Biała ul. 3 Maja 11 www.galeriabielska.pl info@galeriabielska.pl
Dyrektor: Agata Smalcerz

Na odwrocie: Jerzy Nowosielski – Projekt polichromii do kościoła Ducha Świętego w Tychach, 1982, ołówek, akwarela na papierze, zbiory Muzeum Miejskiego w Tychach

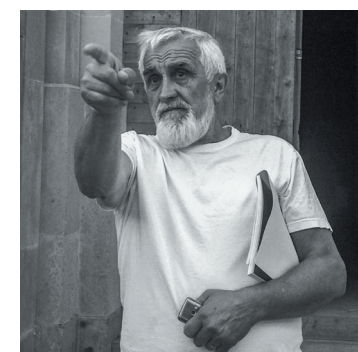

Jerzy Nowosielski
na otwarciu swojej
wystawy indywidualnej
w Galerii Bielskiej BWA,
Bielsko-Biała, 9.12.1996,
fot. E. Kropiek-Dominik

Jerzy Nowosielski – urodzony 7 stycznia 1923 w Krakowie (zmarł 21 lutego 2011) – malarz, rysownik, scenograf, filozof i teolog prawosławny. Uważany za jednego z najwybitniejszych współczesnych pisarzy ikon, przedstawianych w metafizycznych kompozycjach figuralnych i pejzażach. Działalnością pedagogiczną zajmuje się od lat 50. XX wieku: najpierw w PWSSP w Łodzi, a od 1962 do 1993 roku w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, gdzie prowadzi własną pracownię na Wydziale Malarstwa, kochany przez studentów i cieszący się w środowisku akademickim niezwykłym autorytetem.

W 1951 roku na zaproszenie Adama Stalony-Dobrzańskiego realizuje wspólnie z nim polichromię cerkwi w Gródku, która rozpoczyna jego działalność w zakresie monumentalnego malarstwa sakralnego. Do najważniejszych realizacji należą: polichromie, krzyż ołtarzowy, Droga Krzyżowa w Kościele Opatrzności Bożej w Wesołej k. Warszawy (1975–1978); Droga Krzyżowa i paneau ołtarzowe dla k. Franciszkanów pw. Niepokalanego Poczęcia NMP na Azorach w Krakowie (1978 oraz 1999); cerkiew prawosławna pw. św. Michała w Hajnówce (1979); kościół Ducha Świętego w Tychach (1982–1987); polichromia w cerkwi unickiej pw. Zaśnięcia Matki Bożej w Lourdes (1984); projekt architektoniczny (wspólnie z Bogdanem Kotarba) oraz polichromie cerkwi greckokatolickiej Narodzenia Przenajświętszej Bogarodzicy w Białym Borze (1992–1997); kaplica Wszystkich Świętych przy ul. Szpitalnej w Krakowie (1999).

Nowosielski regularnie wystawia, bierze udział w życiu Cerkwi i publikuje wnikliwe, teologiczne rozprawy z zakresu prawosławia i teorii sztuki. Jest laureatem wielu państwowych odznaczeń i nagród artystycznych, wśród nich m.in. tytuł doctora honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego z okazji jubileuszu 600-lecia uczelni. Od 1990 roku stale współpracuje z Galerią Andrzeja i Teresy Starmachów – czego efektem staje się założenie w 1996 roku Fundacji Nowosielskich, wspierającej rozwój sztuki współczesnej. Laureatami Nagrody Fundacji Nowosielskich byli między innymi Mirosław Bałka i Leon Tarasewicz.

Stanisław Niemczyk
na placu budowy
kościół
św. Franciszka
i św. Klary,
Tychy, 3.07.2015,
fot. A. Smalcerz

Stanisław Niemczyk – urodzony 19 września 1943 roku w Czechowicach-Dziedzicach (zmarł 13 maja 2019) – architekt, autor budynków usługowych, mieszkalnych i sakralnych. Zasłynął jako twórca niezwykle kościołów, które projektował całościowo, z głębokim zrozumieniem funkcji i potrzeb odbiorców – wiernych. Już pierwszy jego projekt kościoła Ducha Świętego w Tychach (1978–1982), do którego ikonografię stworzył Jerzy Nowosielski, wzbudził duże zainteresowanie swoim nowatorskim podejściem do architektury sakralnej. Za ten projekt otrzymał Nagrodę 1983 Roku Stowarzyszenia Architektów Polskich. Kościół Jezusa Chrystusa Odkupiciela w Czechowicach-Dziedzicach (1995–1998) został uznany za jedną z 20 ikon architektury w Polsce wzniesionych po 1989 roku. Niezwykle są kaplica Matki Bożej Różańcowej oraz prezbiterium i kaplica św. Dominika w kościele dominikanów na Służewie w Warszawie (2006–2012). Budowany w Tychach od 2000 roku kościół św. Franciszka z Asyżu i św. Klary, z klasztorem dla Zakonu Braci Mniejszych oo. franciszkanów, jest porównywany do kościoła Sagrada Família Antonio Gaudiego w Barcelonie. Jest autorem dziesięciu ukończonych bądź nadal realizowanych kościołów lub kaplic, które często projektował bez honorarium. Wykładał na uczelniach (m.in. w latach 2010–2019 projektowanie architektoniczne w Bielskiej Wyższej Szkole im. J. Tyszkiewicza, gościnnie w Politechnice Warszawskiej i Politechnice Śląskiej), jednak najbardziej cenił sobie oprowadzanie – studentów lub architektów – po budowie, gdzie wyjaśniał nie tylko swoją wizję architektury, ale też głębsze podstawy myślenia o projektowaniu.

Za swoją działalność otrzymał wiele nagród, m.in.: Nagroda Błogosławionego Brata Alberta (1988); Honorowa Nagroda SARP (1998); odznaczenie „Pro Ecclesia et Pontifice”, przyznane przez Jana Pawła II (2000); „Per artem ad Deum” (Przez sztukę do Boga) – medal Papieskiej Rady ds. Kultury za zasługi dla budownictwa sakralnego (2011); „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” – Brązowy Medal Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2013); Nagroda TOTUS Fundacji Dzieła Nowego Tysiąclecia w kategorii „Osiągnięcia w dziedzinie kultury chrześcijańskiej” (2014); Medal 100-lecia Odzyskania Niepodległości nadany przez Prezesa Rady Ministrów (2019).

Partner medialny: Patronaty medialne:

Galeria Bielska BWA
jest samorządową
instytucją kultury
miasta Bielsko-Biała.

